

Šumeča polšna

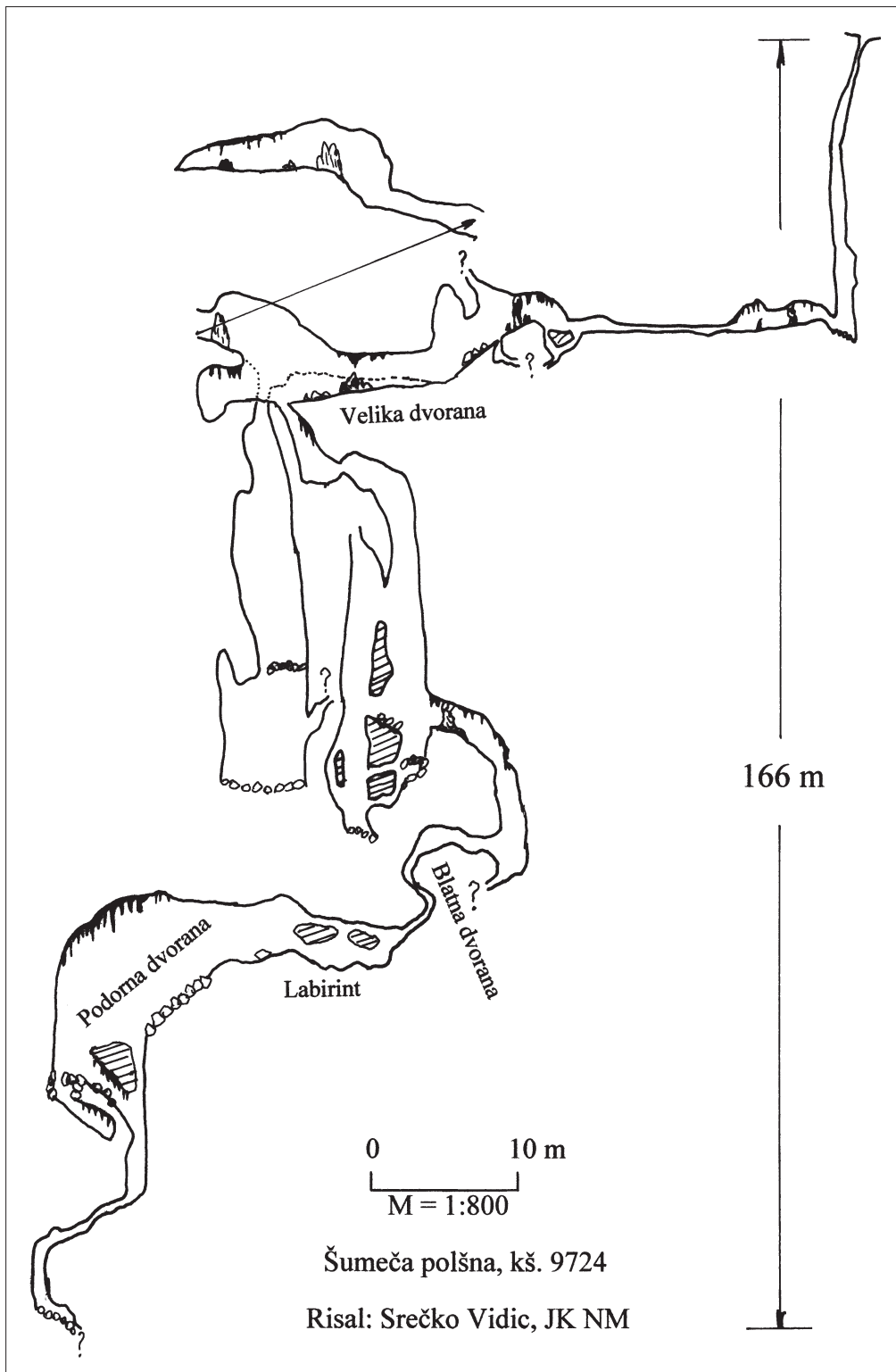
Srečko Vidic

Naključje je hotelo, da sva z Gregorjem Brulcem na eni od jamarskih akcij na Poljanski gori spoznala starejšega domačina Franca Turka. Zapletli smo se v pogovor o jamah in naših – za večino ljudi – pogosto nerazumljivih podvigih. Povedal nama je o neki razpoki, iz katere naj bi se, medtem ko so kosili travo na košenici (seveda je takrat košnja delovala »na žgance«) ves čas slišalo zamolklo šumenje vode. Ta naj bi se po njegovih besedah pretakala kakih 15 m globlje. Zgodba naju je seveda nemudoma pritegnila. A bolj ko sva drezala vanj, naj nama malo natančneje opiše, kje naj bi to bilo oz. naj nama to razpoko pokaže, bolj se je izmikal z izgovorom o bolečih nogah, starosti, pešanju spomina in podobno, a se je na koncu vdal. Mahnili smo jo čez gozd na območje, ki so ga menda nekoč kosili, tja proti vrhu Kapetanjke, z zgovornim, a nepojasnenim imenom. Po nekaj minutah hoje v strm breg smo dosegli skalni rob. Najin vodič se je zapodil proti neki skali, prepričan, da je pod njo razpoka, iz dna katere se je nekoč slišalo šumenje vode. A razpoke ni bilo. Zelo natančno smo pregledovali teren, vendar nismo našli ničesar, kar bi nakazovalo na vhod v podzemlje. Toda možakar se ni dal prepričati. Mencial je levo in desno, kot bi ga pikale mravlje, ter mrzlično iskal tisto razpoko. Kmalu se je tudi on utrudil in vsi skupaj smo posedli po tleh. Neradi smo se sprijaznili z dejstvom, da je zob časa pač naredil svoje in da tega vhoda v brezno,

Vhod nam je pokazal domačin. FOTO SREČKO VIDIC

če je sploh res kdaj obstajal, ni več. Tedaj pa je Gregor, ki je sedel nekaj metrov niže, iz čistega dolgočasje z nogo premaknil nekaj listja in mahovine, ki je bingljala s skale, in, glej ga zlomka, pod skalo se je pokazala majhna odprtina, nič večja kot otroška pest. Z Gregorjem sva se spogledala, a je domačin takoj odmahnil z roko, češ to ni to, kar iščemo. Gregor pa je že imel palico v roki in z njo bezal v luknjico. Žal je šla palica le dobrega pol metra v globino, nato se je ustavila in nikakor ni hotela več naprej. Ker pa je bila precej trhla, se je zlomila in ostala v luknji ter že tako

majhen vhod še zožila. Nekako sem uspel doseči zlomljen konec palice in ga potegniti ven, takrat pa sem začutil prepih! K pravkar očiščenemu vhodu sem prislonil uho in ustavil dihanje. Za trenutek se mi je zdelo, da slišim nekakšno šumenje. Ah, to je šumenje listja v vetru, sem si mislil in še enkrat približal glavo k tlom. Spet sem slišal oddaljeno šumenje in se prepričal, da je tokrat listje na drevesu mirovalo. Gregor je hitro našel droben kamenček. Spet smo zajeli sapo. Kamenček se je odlepil z Gregorjeve roke in se odkotalil v globino. Prisluhnilo smo. Nič. Ali sploh ni padel v globino ali

Kopa v kapniški Veliki dvorani. FOTO GREGOR BRULC

pa je tako globoko, da ni bilo moč slišati pristanka. Za silo smo malo razširili vhod. Sledil je nov kamen, to pot znatno večji. Minile so dve ali tri sekunde, ko je globoko spodaj zadonelo in potem čez čas še enkrat. To je to! Našli smo precej globoko brezno. A kje je tista voda, o kateri je pravil najin vodič? Kmalu nam je postalo jasno. Ni voda ustvarjala šumenja, temveč močan prepih v jami. Bil je tako močan, da smo na kasnejših akcijah dobili občutek, da je na vhodu postavljen velikanski ventilator, usmerjen navzdol. Izkazalo se je, da je jama do globine 20 m popolnoma suha, saj se je ob dotiku sten kar zaprašilo. Kako se je šele prašilo, ko smo širili vhodni del.

Minil je teden in jama nama je končno dala zeleno luč. Skozi ozek vhodni jašek sem se spustil prvi, le izvidniško. Dosegel sem prvo stopnjo, ki je na globini 20 m. Saj to ni stopnja v pravem pomenu besede, le tolikšna je, da lahko nasloniš noge. Ocenil sem, da je do dna približno še enkrat toliko. K sreči sva imela s seboj dovolj vrvi. Vrnil sem se na površje po preostalo opremo za opremljanje. Potem je vse potekalo brez težav in čez nekaj trenutkov sva bila oba na dnu vhodnega brezna. Globina 40 metrov. Na tej točki ni bilo nadaljevanja, a sva ga našla le 2 m više v obliki velikega okna, za katerim se je jama zravnila in vodoravno nadaljevala v neznano. Kako mi je takrat razbijalo srce, se ne da opisati. Ne zaradi strahu, marveč adrenalina in vznburjenja – jamarskega,

Motiv iz podorne dvorane na globini 130 m. FOTO MIHAEL RUKŠE

seveda. Počasi sva se pomikala po vodoravnem rovu in sledila prepihu. V primerjavi s spustom ta pot res ni bila težka. Iznenada je bilo rova konec in jama se je odprla. Prva dvorana, nato druga, za njo se je videla že tretja. Nekje na sredi tretje dvorane je bil prehod v levo, skozi katerega sva stopila v Veliko dvorano. Ta v tej ogromni in razvejani jami predstavlja nekakšno zbirno mesto. Od tu, če se izrazim malo po alpinistično, potekajo različne plezalne smeri, ena proti severu, druga proti jugu, spet tretja nekam navzgor. Človek se tu kaj hitro izgubi ... Na akcijah, ki so sledile, smo imeli tu nekakšen bazni oz. zbirni tabor. Do dvorane smo običajno pritorovali in prisopihali skupaj, nato smo oblikovali ekipe in se razpršili na vse strani. Seveda smo vnaprej določili uro vrnitve. Eno izmed brezen pod Veliko dvorano nas je pripeljalo prek 100 m globine do dvorane, ki smo jo poimenovali Blatna dvorana. Za njo se jama na kratko zravnava in stopnjasto nadaljuje skozi labirint, kjer mimogrede zaideš in se zaplezaš. Po uspešno premaganem labirintu se odpre veličastna Podorna dvorana z nizom stopnjastih brezen. Tik poleg nje je Skrita dvorana. Ta je resnično tako dobro skrita in dostopna le po vijugah skozi podor, da ji kakšno drugačno ime niti ne bi pristojalo, čeprav je v celoti zasigana in za nameček njeno celotno dolžino krasi poševen, lesketajoč sigast slap. Nekako se ne morem otresti občutka, da v tej ogromni dvorani nismo vsega pregledali, da je ostalo še nekje kaj ... Zaradi velikih dimenzij se v dvorani porazgubi tudi prepih, ki pa se spet pojavi malo niže, pred koncem jame. Zaključek jame je nadvse krušljiv in nestabilen. Vidi se meander, a je vse skupaj preozko in preveč krušljivo, da bi človek tvegati še za kakšen meter.

Jama je dinamična in blatna! Blata je v jami toliko, da ga je vsak v povprečju prinesel na površje nekaj kilogramov. Na akcijah v Šumeči polšni smo bili lepljivi, kot bi bili pokriti z lepilom za polaganje keramičnih ploščic. Mogoče nam pa v prihodnje v takih blatnih jamah ne bo več treba plezati po vrvi, ampak se bomo preizkusili po sistemu lepilne tehnike!